

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

06 лютого 2020 р.

Київ

№ 109-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (вх. № 408-ПДД від 19.06.2019) (далі – Повідомлення), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 19.08.2019 № 01/271-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/84-19-ДД (далі – Справа) для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали Справи та подання з попередніми висновками від 24.01.2020 № 500-26.15/84-19-ДД/34-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Департаментом освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» подано до Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) повідомлення про нову державну допомогу, зареєстроване в Комітеті за № 408-ПДД від 19.06.2019.
- (2) За результатами розгляду Повідомлення розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 19.08.2019 № 01/271-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/84-19-ДД для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 19.08.2019 № 500-26.15/01-10538 направлено копію розпорядження на адресу Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). На офіційному вебпорталі Антимонопольного комітету України опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації в зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.
- (3) Листом № 063-5155 від 19.07.2019 (вх. № 5-01/8328 від 29.07.2019) Департаментом освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної

адміністрації) надано додаткові документи та інформацію до Повідомлення (далі – Лист 1).

- (4) Листом Антимонопольного комітету України від 12.09.2019 № 500-29/01-11463 запитано додаткову інформацію. Листом від 16.10.2019 № 063-7323 (вх. № 5-01/11994 від 16.10.2019) Департаментом освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надано відповідь на зазначений лист (далі – Лист 2).
- (5) Листом Антимонопольного комітету України від 06.11.2019 № 500-29/01-14338 надіслано вимогу (далі – Вимога) Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Листом від 26.11.2019 № 063-8516 (вх. № 5-01/14102 від 27.11.2019) Департаментом освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надано відповідь на зазначений лист (далі – Лист 3).

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (6) Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) (далі – Департамент) (01004, м. Київ, б-р Т. Шевченка, 3, ідентифікаційний код юридичної особи 02147629).

2.2. Отримувачі підтримки

- (7) Комунальне підприємство з експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс» (далі – КП «Житло-сервіс») (02081, м. Київ, вул. Дніпровська набережна, 25-Б, ідентифікаційний код юридичної особи 31025659).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (8) Будівництво (реконструкція) футбольних полів зі штучним покриттям з метою поліпшення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади міста Києва та створення належних умов для виховання і розвитку дітей.

2.4. Очікуваний результат

- (9) Поліпшення умов для навчання і фізичного розвитку дітей та учнів навчальних закладів міста Києва.

2.5. Форма підтримки

- (10) Капітальні трансферти.

2.6. Обсяг підтримки

- (11) Загальний обсяг підтримки – 25 522 600 грн.

- (12) До загального обсягу підтримки включено витрати на виконання функцій служби замовника (технічного нагляду), які відповідно до інформації, наданої Листом 1, становлять 518 400 грн.
- (13) Згідно з главою 10 «Утримання служби замовника» зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва (форма № 5) проектно-кошторисної документації, яка складена товариством з обмеженою відповідальністю «МЕГАСТРОЙПРОЕКТ» (далі – ТОВ «МЕГАСТРОЙПРОЕКТ»), кошти на **здійснення технічного нагляду** розраховано таким чином:
- 10,341 робочих днів * 1 322,03 грн = 13 671,00 грн (без ПДВ);
 - 13 671,00 * 20% (ПДВ) = 16 405,20 грн (з ПДВ),
- де 1 322,03 грн – вартість одного людино-дня інженера технічного нагляду (розраховано з урахуванням зміни № 3 ДСТУ Б Д.1.1-7:2013 «Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво», затвердженого наказом ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 24.09.2018 № 334); 10,341 робочих днів – розрахункова кількість робочих днів, необхідних для здійснення технічного нагляду за об'єктом включаючи виїзд на об'єкт (14 виїздів), обстеження, проведення замірів, фотофіксації, заповнення загального журналу робіт, складання актів прихованих робіт, перевірку актів виконаних робіт та інше.
- (14) При розрахунку коштів на здійснення технічного нагляду КП «Житло-сервіс» було застосовано кількість робочих днів – 10,2116, тобто сума становить:
- 10,2116 * 1 322,03 = 13 500,00 грн (без ПДВ);
 - 13 500,00 * 20% (ПДВ) = 16 200,00 грн (з ПДВ).
- Отже, по 32 об'єктах: 16 200,00 * 32 = **518 400,00 грн.**
- (15) Враховуючи вищенаведене, відповідно до наданих розрахунків, затверджених головним бухгалтером КП «Житло-сервіс», сума коштів на утримання служби замовника становить **518 400,00 грн.**
- (16) Водночас, згідно з інформацією, наданою Листом 2, розрахункова сума витрат становить:
- 13 500 грн / 1 229 067 грн * 100% - 1,1 % кошторисної вартості робіт за підсумком глав 1-9 (1 229 067 грн – кошторисна вартість робіт за підсумком глав 1-9 без ПДВ, що затверджена експертизою).
- (17) Тобто, у Листі 2 було зазначено, що у відсотковому вираженні сума витрат становить 1,1 % кошторисної вартості робіт за підсумком глав 1-9.
- (18) Комітетом листом від 06.11.2019 № 500-29/01-14338 надіслано повторну вимогу Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) із проханням зазначити суму витрат у повному обсязі (у грошовому вираженні), якою буде покрито виконання функцій замовника КП «Житло-сервіс», на яку Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) не надав відповіді у Листі 3.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (19) Програма економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затверджена рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (далі – Програма).

- (20) Рішення Київської міської ради № 488/6539 від 20.12.2018 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21 грудня 2017 року № 1042/4049».
- (21) Рішення Київської міської ради № 510/7166 від 04.04.2019 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21 грудня 2017 року № 1042/4049».
- (22) Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті, для будівництва футбольних полів із штучним покриттям у регіонах України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 690 від 29.08.2019 (далі – Порядок використання коштів).

2.8. Тривалість підтримки

- (23) З 20.12.2018 по 31.12.2020.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (24) Відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (в редакції рішення Київської міської ради від 04.04.2019 № 510/7166) (далі – Програма), головною метою Програми є створення умов для економічного зростання та вдосконалення механізмів управління розвитком міста на засадах ефективності, відкритості та прозорості, посилення інвестиційної та інноваційної активності, забезпечення належного функціонування інженерно-транспортної та комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої містобудівної політики, дотримання високих екологічних стандартів та, в результаті цього, підвищення конкурентоспроможності міста, доступності широкого спектра соціальних послуг, забезпечення гідних умов життя та загального підвищення добробуту населення.
- (25) Пунктом 3 Порядку використання коштів передбачено, що бюджетні кошти спрямовуються на реалізацію проектів будівництва (нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт), у тому числі виготовлення проектної документації футбольних полів (майданчиків, стадіонів) із штучним покриттям у регіонах України, насамперед проектів, розміщених на території, що належить до опорних закладів освіти чи дитячо-юнацьких спортивних шкіл, та які передбачають співфінансування з місцевих бюджетів на рівні не менше ніж 50 відсотків загального обсягу фінансування проекту.
- (26) Співфінансування будівництва об'єктів соціальної сфери у місті Києві здійснюється за рахунок коштів з міського бюджету в обсягах, які визначені в Програмі на відповідний рік.
- (27) Відповідно до рішення Київської міської ради № 488/6539 від 20.12.2018 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21 грудня 2017 року № 1042/4049» обсяг фінансування КП «Житло-сервіс» на 2018 рік становить 25 522 600 грн, з яких, відповідно до інформації, наданої у Повідомленні, профінансовано лише 2 750 400 грн.

- (28) Згідно з рішенням Київської міської ради № 510/7166 від 04.04.2019 «Про внесення змін до Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018 - 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21 грудня 2017 року № 1042/4049» обсяг фінансування КП «Житло-сервіс» на 2019 рік становить 22 772 200 грн.
- (29) Листом № 110/012-85 від 03.02.2020 КП «Житло-сервіс» повідомило Комітет, що на 01.01.2020 виконано та оплачено в повному обсязі роботи по 4-х об'єктах, роботи по 28 об'єктах виконані частково. Загальний розмір коштів, використаних із місцевого бюджету у 2019 році, становив 13 907 766,97 грн. Завершення робіт із будівництва (реконструкції) 28 футбольних полів зі штучним покриттям та введення майданчиків в експлуатацію передбачено у 2020 році.
- (30) Згідно з розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Про будівництво (реконструкцію) футбольних полів зі штучним покриттям» від 17.12.2018 № 2287, КП «Житло-сервіс» визначено замовником виконання робіт на 32 об'єктах, а саме:
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям спеціалізованої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням англійської мови № 85 міста Києва, просп. Голосіївський, 36 – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям спеціалізованої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням іноземних мов № 112 імені Т. Шевченка міста Києва, вул. Червоноармійська (вул. Велика Васильківська), 78 – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям спеціальної школи-інтернату I-III ступенів № 9 міста Києва, вул. Сеченова, 9 – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям спеціалізованої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням української мови та літератури № 273 міста Києва, вул. Набережно-Корчуватська, 94-А – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям школи I-III ступенів № 284 Дарницького району міста Києва, вул. Тростянецька, 7-Г – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям гімназії № 290, вул. Ревуцького, 13-А – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям ліцею № 303 суспільно-природничого профілю, вул. Драгоманова, 9-А – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям спеціалізованої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням англійської мови № 207 Деснянського району міста Києва, просп. Лісовий, 33-А – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям школи I-III ступенів № 213 Деснянського району міста Києва, просп. Лісовий, 33-Б – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям школи I-III ступенів № 276 Деснянського району міста Києва, вул. Сабурова, 14 – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям школи I-III ступенів № 321 Деснянського району міста Києва, вул. Драйзера, 40-Б – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям гімназії «Троєщина» II-III ступенів № 213 Деснянського району міста Києва, вул. Марини-Цветаєвої, 14-В – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 228 м. Києва, вул. Березняківська, 34 – реконструкція;
 - спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 258 м. Києва, вул. Міста Шалетт, 1-А – реконструкція;

- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям середньої загальноосвітньої школи-інтернату № 18 м. Києва, бульв. Перова, 23 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 228 м. Києва, вул. Березняківська, 34 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 168 Оболонського району м. Києва, вул. Озерна, 2 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям школи I-III ступенів № 233 Оболонського району м. Києва, вул. Лайоша Гавро (Йорданська), 22-А – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям навчально-виховного процесу «Школа I ступеня-гімназія «Потенціал» Оболонського району м. Києва, просп. Героїв Сталінграду, 47 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям школи I-III ступенів № 29 Оболонського району м. Києва, вул. Калнишевського, 3-А – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям загальноосвітнього навчального закладу I-III ступенів «Спеціальна загальноосвітня школа-інтернат № 5 ім. Я. П. Батюка» м. Києва, вул. Вишгородська, 35 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 50 Святошинського району м. Києва, вул. Ушакова, 12-А – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям середньої загальноосвітньої школи № 215 Святошинського району м. Києва, вул. Жмеринська, 20 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям спеціалізованої школи № 76 імені Олеса Гончара Святошинського району у м. Києві державної адміністрації, вул. Жмеринська, 8 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям середньої загальноосвітньої школи № 253 Святошинського району м. Києва, вул. Жмеринська, 34 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям спеціалізованої школи № 7 імені М. Т. Рильського м. Києва, пров. Платонівський, 3 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям середньої загальноосвітньої школи № 60 комплексного розвитку дітей «Росток» м. Києва, вул. Волгоградська, 1/2 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям середньої загальноосвітньої школи № 74 м. Києва, вул. Смоленська, 4 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям гімназії-інтернату № 13 м. Києва, вул. Новопольова, 106 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям спеціалізованої школи I-III ступенів № 97 імені О. Теліги з поглибленим вивченням англійської мови Шевченківського району м. Києва, вул. Олени Теліги, 5 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям спеціалізованої школи I-III ступенів № 102 з поглибленим вивченням англійської мови Шевченківського району міста Києва, вул. Шулявська, 10/12 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям гімназії № 172 «Нивки» Шевченківського району м. Києва, вул. Ружинська, 30-32 – реконструкція;
- спортивний майданчик для міні-футболу зі штучним покриттям ліцею «Універсум» Шевченківського району м. Києва, вул. Політехнічна, 3-А – реконструкція.

- (31) Відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ-Н Б Д.1.1-1:2013 до глави 10 «Утримання служби замовника» (графи 6 та 7) включаються кошти на утримання служби замовника (включаючи кошти на здійснення технічного нагляду) в обґрунтованому розмірі, який, як правило, становить до 2,5 % від підсумку глав 1-9, графа 7. При цьому, якщо функції замовника здійснює структурний підрозділ підприємства, який утримується за рахунок основної діяльності, кошти на утримання служби замовника до зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва не включаються, що обумовлюється вихідними даними на проектування.
- (32) Визначення генеральної проектної/будівельної організації здійснюють замовники на конкурсних засадах відповідно до Закону України «Про державні закупівлі».

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (33) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (34) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб'єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (35) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».
- (36) Відповідно до підпункту 1 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції і ремонту об'єктів комунального господарства та соціально-культурного призначення, жилих будинків, шляхів місцевого значення, а також капітального та поточного ремонту вулиць і доріг населених пунктів та інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах).
- (37) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить виконання або делегування на конкурсній основі генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.
- (38) Відповідно до пункту 3 частини п'ятої статті 22 Бюджетного кодексу України головний розпорядник бюджетних коштів отримує бюджетні призначення шляхом їх затвердження у законі про Державний бюджет України (рішенні про місцевий бюджет); приймає рішення щодо делегування повноважень на виконання бюджетної програми розпорядникам бюджетних коштів нижчого рівня та/або одержувачами бюджетних

коштів, розподіляє та доводить до них у встановленому порядку обсяги бюджетних асигнувань.

- (39) Відповідно до пункту 3 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для будівництва футбольних полів із штучним покриттям у регіонах України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2017 № 714, бюджетні кошти спрямовуються на реалізацію проектів будівництва (нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт), у тому числі виготовлення проектної документації футбольних полів (майданчиків, стадіонів) із штучним покриттям у регіонах України, насамперед проектів, розміщених на території, що належить до опорних закладів освіти чи дитячо-юнацьких спортивних шкіл, та які передбачають співфінансування з місцевих бюджетів та/або інших джерел, не заборонених законодавством, на рівні не менше ніж 50 відсотків загального обсягу фінансування проекту.
- (40) Згідно з пунктом 5 Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для будівництва футбольних полів із штучним покриттям у регіонах України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2017 № 714, до переліку об'єктів включаються об'єкти державної та комунальної власності, строк завершення будівельних робіт на яких не перевищує двох років.
- (41) Відповідно до частини другої статті 31 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» експертиза проектів будівництва проводиться в установленому Кабінетом Міністрів України порядку експертними організаціями незалежно від форми власності, які відповідають критеріям, визначеним центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва, архітектури, містобудування, відомості про які внесені таким органом або на підставі делегованих повноважень саморегулювальною організацією у сфері архітектурної діяльності за відповідним напрямом підприємницької діяльності (у разі її утворення) до переліку експертних організацій. До проведення експертизи залучаються (у тому числі на підставі цивільно-правових договорів) експерти з питань санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, екології, охорони праці, енергозбереження, пожежної, техногенної, ядерної та радіаційної безпеки, які пройшли професійну атестацію, що проводилася із залученням представників відповідних центральних органів виконавчої влади, та отримали відповідний кваліфікаційний сертифікат. Порядок проведення професійної атестації таких експертів встановлюється Кабінетом Міністрів України.
- (42) Механізм затвердження проектів будівництва та проведення їх експертизи визначається Порядком затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560.
- (43) Згідно зі статтею 53 Конституції України держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної, вищої і післядипломної освіти, різних форм навчання; надання державних стипендій та пільг учням і студентам.

4.1. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (44) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

- (45) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється, зокрема, на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (46) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (47) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до глави 10 розділу IV Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (48) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.
- (49) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно-визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (50) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства, уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій Частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (51) У своєму рішенні від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH Європейський

Суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії (далі – критерії Altmark):

- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який міг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

4.2. Критерії оцінки допустимості державної допомоги, яка спрямована на послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (52) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Комісії 2012/21/EU від 20 грудня 2011 року щодо застосування Статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації витрат на надання державних послуг певним суб'єктам господарювання, яким доручено надання послуг загального економічного інтересу (далі – Рішення Європейської комісії від 20.12.2011), Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі компенсації за надання публічних послуг (2011) 2012/C 8/03 (далі – Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ).
- (53) Згідно з Рішенням Європейської комісії від 20.12.2011, для того щоб забезпечити дотримання критеріїв, викладених у статті 106 (2) Договору, необхідно встановити більш точні умови, які повинні виконуватися стосовно доручення діяльності послуг загального економічного інтересу. Сума компенсації може бути належним чином розрахована й перевірена, лише якщо зобов'язання надання публічних послуг, що покладаються на суб'єктів господарювання, чітко визначені в одному або кількох актах компетентних державних органів у відповідній державі-члені. Форма документа може змінюватися в різних державах-членах, але вона повинна вказувати принаймні відповідні підприємства, точний зміст і тривалість, а в разі потреби – територію, на якій накладені зобов'язання на надання публічних послуг, надані будь-які виняткові або спеціальні права, а також опис механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації та уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації.
- (54) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);
- суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;
- характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;
- опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);
- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).

(55) Крім того, з метою уникнення дискримінації Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, що якщо орган призначає надання однієї і тієї ж ПЗЕІ для кількох суб'єктів господарювання, компенсація повинна розраховуватися на підставі одного й того ж самого методу для кожного суб'єкта господарювання.

(56) Також, під час розробки методу компенсації, потрібно ввести стимули для ефективного забезпечення ПЗЕІ високого стандарту. Стимули ефективності можуть бути розроблені різними способами, щоб найкращим чином відповідати специфіці кожного конкретного випадку або сектору.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

5.1. Наявність державної допомоги на рівні будівництва / реконструкції / ремонту інфраструктури

(57) Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» заклад освіти - юридична особа публічного чи приватного права, основним видом діяльності якої є освітня діяльність, при цьому освітня діяльність - діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.

(58) Відповідно до статті 10 Закону України «Про освіту» невід'ємними складниками системи освіти є: дошкільна освіта, повна загальна середня освіта, позашкільна освіта, спеціалізована освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, фахова передвища освіта, вища освіта, освіта дорослих, у тому числі післядипломна освіта.

- (59) Відповідно до статті 4 Закону України «Про освіту» держава забезпечує: безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти відповідно до стандартів освіти; розвиток дошкільної, повної загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої і післядипломної освіти відповідно до законодавства:
- для здобувачів дошкільної та повної загальної середньої освіти - за рахунок розвитку мережі закладів освіти всіх форм власності та їх фінансового забезпечення у порядку, встановленому законодавством, і в обсязі, достатньому для забезпечення права на освіту всіх громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, які постійно або тимчасово проживають на території України;
 - для здобувачів позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та післядипломної освіти - у закладах освіти чи інших суб'єктів освітньої діяльності за рахунок фінансування з державного та/або місцевого бюджетів у порядку, встановленому законодавством;
 - для здобувачів вищої освіти - у закладах освіти за рахунок фінансування з державного та/або місцевого бюджетів у порядку, встановленому законодавством.
- (60) Згідно зі статтею 38 Закону України «Про загальну середню освіту» до повноважень закладу середньої освіти належить, зокрема:
- реалізація положень Конституції України, Закону України «Про освіту», цього Закону, інших нормативно-правових актів у галузі освіти;
 - охорона життя і здоров'я учнів (вихованців), педагогічних та інших працівників закладу загальної середньої освіти;
 - формування в учнів (вихованців) засад здорового способу життя, гігієнічних навичок.
- (61) Відповідно до статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт»:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування сприяють розвитку фізичної культури в навчальних закладах. Фізична культура у сфері освіти має на меті забезпечити розвиток фізичного здоров'я учнів та студентів, комплексний підхід до формування розумових і фізичних здібностей особистості, вдосконалення фізичної та психологічної підготовки до активного життя, професійної діяльності на принципах індивідуального підходу, пріоритету оздоровчої спрямованості, широкого використання різноманітних засобів та форм фізичного виховання і масового спорту, безперервності цього процесу протягом усього життя;
 - фізична культура у сфері освіти базується на затверджених відповідно до закону державних стандартах освіти, спрямованих на забезпечення науково обґрунтованих норм рухової активності дітей та молоді з урахуванням стану їхнього здоров'я, рівня фізичного та психічного розвитку;
 - у дошкільних та інших навчальних закладах обов'язково передбачаються посади фахівців з фізичної культури;
 - фізична культура шляхом проведення обов'язкових занять у дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах здійснюється відповідно до навчальних програм, затверджених у встановленому порядку;
 - у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах уроки з фізичної культури є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень. Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування можуть приймати рішення щодо запровадження додаткових уроків з фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах за умов наявності коштів у відповідних бюджетах;
 - у навчальних закладах заняття з фізкультурно-спортивної реабілітації учнів і студентів з інвалідністю є обов'язковими, їх періодичність та інтенсивність визначаються індивідуально, з урахуванням медичних рекомендацій;

- загальноосвітні та професійно-технічні навчальні заклади з урахуванням місцевих природних умов, інтересів учнів самостійно визначають зміст, форми і засоби їх рухової активності, методи проведення занять з фізичної культури та організовують позаурочну фізкультурно-спортивну роботу за участю позашкільних навчальних закладів, громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості;
- керівники навчальних закладів зобов'язані забезпечувати створення сприятливих умов для належної рухової активності учнів та студентів.

- (62) Відповідно до роз'яснення Антимонопольного комітету України з питань застосування законодавства у сфері державної допомоги від 13.09.2018 № 12-pp/дд фінансування за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів освітньої діяльності закладів освіти не міститиме ознак державної допомоги, у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», за таких умов:
- освітня діяльність здійснюється в рамках національної системи освіти і спрямовується та контролюється відповідними органами державної та/або місцевої влади;
 - освітні послуги перебувають у безоплатному доступі для населення;
 - освітня діяльність має на меті виконання завдання перед населенням України в соціальній, культурній та освітній сфері, а не отримання прибутку.
- (63) Відповідно до частини першої статті 6 Закону України «Про загальну середню освіту» громадянам України незалежно від раси, кольору шкіри, особливостей інтелектуального, соціального і фізичного розвитку, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, стану здоров'я, особливих освітніх потреб, місця проживання, складних життєвих умов, мовних або інших ознак забезпечується доступність і безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти у державних і комунальних навчальних закладах.
- (64) Відповідно до підпункту 1 пункту «б» статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить забезпечення в межах наданих повноважень доступності і безоплатності освіти і медичного обслуговування на відповідній території.
- (65) Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) є головним розпорядником бюджетних коштів на будівництво (реконструкцію) 32 футбольних полів зі штучним покриттям у місті Києві. Замовником робіт відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) № 2287 від 17.12.2018 визначено КП «Житло-сервіс».

5.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (66) Відповідно до пункту 1.1 Статуту КП «Житло-сервіс», затвердженого розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 19.07.2000 № 1205 (у редакції розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.01.2018 № 20 (далі – Статут), КП «Житло-сервіс» створено відповідно до рішення Київської міської ради від 08 червня 2000 року № 183/904 «Про створення комунального підприємства для експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс».
- (67) Засновником та власником КП «Житло-сервіс» є територіальна громада міста Києва, від імені якої виступає Київська міська рада. КП «Житло-сервіс» підпорядковується

Департаменту будівництва та житлового забезпечення виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

- (68) Згідно з пунктом 2.1 Статуту метою діяльності підприємства є задоволення потреб фізичних та юридичних осіб щодо забезпечення експлуатації та/або ремонту житлових і нежитлових приміщень, будинків і споруд, комплексів будинків і споруд, а також утримання прилеглої до них (прибудинкової) території відповідно до вимог законодавства, будівельних норм, державних стандартів і правил.
- (69) Відповідно до підпункту 2.2.7 пункту 2.2 Статуту предметом діяльності підприємства, зокрема, є виконання функцій замовника будівництва житлових будинків і об'єктів обслуговування населення, комплексна реконструкція кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду, капітальних ремонтів житлових та нежитлових будинків і споруд відповідно до розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).
- (70) Отже, КП «Житло-сервіс» є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

5.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (71) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, фінансова підтримка КП «Житло-сервіс» надається відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами, внесеними рішеннями Київської міської ради № 488/6539 від 20.12.2018 та № 510/7166 від 04.04.2019), за рахунок коштів бюджету міста Києва, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.1.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (72) Повідомлена підтримка спрямована на будівництво (реконструкцію) 32 футбольних полів зі штучним покриттям у місті Києві.
- (73) За наявною інформацією, КП «Житло-сервіс» обрано підрядною організацією товариство з обмеженою відповідальністю «Смарагд пол сервіс», яке буде виконувати роботи з будівництва (реконструкції) футбольних полів зі штучним покриттям на 32 об'єктах, відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі». В електронній системі Prozorro КП «Житло-сервіс» оприлюднені звіти про укладені договори.
- (74) Сума, яка отримана КП «Житло-сервіс» для реалізації Програми, буде використана для витрат на будівництво (реконструкцію) 32 футбольних полів зі штучним покриттям у місті Києві (у закладах освіти) та передана підрядній організації ТОВ «Смарагд пол сервіс», не створює переваги для КП «Житло-сервіс».
- (75) За інформацією, наданою у Повідомленні, КП «Житло-сервіс» є замовником послуг з будівництва (реконструкції) футбольних полів зі штучним покриттям, з метою поліпшення матеріально-технічної базы закладів загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади міста Києва, що сприятиме створенню належних умов для навчально-виховного процесу дітей та учнів міста Києва.
- (76) Відповідно до листа Департаменту № 063-371 від 20.01.2020 (вх. № 5-01/718 від 21.01.2020) та пункту 4.3 розпорядження виконавчого органу Київської міської ради

(Київської міської державної адміністрації) № 2287 від 17.12.2018 після завершення робіт з будівництва (реконструкції) футбольних полів зі штучним покриттям у місті Києві, здійснених у 2018 та 2019 роках, та прийняття об'єктів в експлуатацію, майно в установленому порядку буде зараховано до комунальної власності територіальної громади міста Києва.

- (77) Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки, у частині коштів, які спрямовуються на будівництво (реконструкцію) футбольних полів зі штучним покриттям у 32 закладах освіти міста Києва (не включаючи вартість виконання функцій служби замовника), які будуть у повному обсязі перераховані відповідній підрядній організації, КП «Житло-сервіс» не набуває переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (78) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (79) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (80) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (81) Покращення матеріально-технічної бази закладів освіти шляхом проведення капітальних ремонтів сприятиме більш якісному наданню освітніх послуг комунальними закладами освіти, основною метою діяльності яких є надання освітніх послуг, а не отримання прибутку.
- (82) Згідно з інформацією, наданою Департаментом у листі № 063-721 від 03.02.2020 (вх. № 5-01/1457 від 05.02.2020), відповідно до розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.12.2010 № 1112 «Про питання організації управління районами в місті Києві» майно комунальних закладів освіти територіальної громади міста Києва передано до сфери управління районних у місті Києві державних адміністрацій і закріплено на праві оперативного управління за управліннями освіти районних у місті Києві державних адміністрацій. Використання зазначених активів на платній основі не планується.
- (83) Фінансування за рахунок місцевих ресурсів освітньої діяльності, що здійснюється на безоплатній основі для населення, не реалізується на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», та не бере участі в господарському обороті.

(84) Як наслідок, проведення будівництва (реконструкції) футбольних полів зі штучним покриттям у 32 закладах освіти за рахунок місцевих ресурсів, з метою поліпшення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади міста Києва, що сприятиме створенню належних умов для навчально-виховного процесу дітей та учнів міста Києва та надаватиметься населенню на безоплатній основі, не спотворює і не загрожує спотворенням економічної конкуренції.

5.1.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(85) Повідомлена державна підтримка, яка надається КП «Житло-сервіс» за рахунок місцевих ресурсів, у частині коштів, які спрямовуються на будівництво (реконструкцію) футбольних полів зі штучним покриттям у 32 закладах освіти міста Києва (не включаючи вартість виконання функцій служби замовника), не є державною допомогою, оскільки не створює переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності та не спотворює економічну конкуренцію.

5.1.6. Необхідність дотримання умов

(86) Разом із тим слід зазначити, що Департамент має забезпечити, щоб:

- освітня діяльність, при здійсненні якої використовуються футбольні поля зі штучним покриттям у 32 закладах освіти міста Києва, на будівництво (реконструкцію) яких надається державна підтримка, повинна здійснюватися в рамках національної системи освіти і спрямовуватися та контролюватися відповідними органами державної та/або місцевої влади;
- освітня діяльність, при здійсненні якої використовуються футбольні поля зі штучним покриттям у 32 закладах освіти міста Києва, на будівництво (реконструкцію) яких надається державна підтримка, повинна мати на меті виконання завдання перед населенням України в соціальній, культурній та освітній сфері, а не отримання прибутку;
- підтримка освітніх закладів (у вигляді будівництва (реконструкції) футбольних полів зі штучним покриттям у 32 закладах освіти міста Києва) повинна спрямовуватись на надання ними безоплатних послуг;
- використання футбольних полів зі штучним покриттям у 32 закладах освіти міста Києва на здійснення комерційної діяльності, на будівництво (реконструкцію) яких надається державна підтримка, може містити ознаки державної допомоги.

5.2. Наявність державної допомоги на рівні виконання функцій замовника

5.2.1. Надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес

(87) Щоб бути класифікованими як послуги, що становлять загальний економічний інтерес, послуги повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.

(88) КП «Житло-сервіс» здійснює функції замовника щодо об'єктів соціальної, освітньої інфраструктури та діяльність із метою задоволення потреб населення в освітній сфері. Крім того, законодавством України передбачено зобов'язання держави забезпечувати доступність та безоплатність освіти у державних і комунальних закладах, що не може надаватися на комерційній основі. Отже, КП «Житло-сервіс» задовольняє потреби територіальної громади міста Києва в об'єктах соціальної інфраструктури та виконує завдання органу місцевого самоврядування щодо доступності цієї інфраструктури.

- (89) Враховуючи викладене, виконання функцій замовника будівництва / реконструкції об'єктів соціальної інфраструктури є послугами, що становлять загальний економічний інтерес.
- (90) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов'язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (91) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражено актом, який залежно від особливостей законодавства, може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.

Зобов'язання для КП «Житло-сервіс» щодо здійснення функцій замовника чітко визначено розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) № 2287 від 17.12.2018, яким КП «Житло-сервіс» визначено замовником робіт, зазначених у цьому розпорядженні відповідно до переліку об'єктів згідно з додатком. Однак, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить **виконання або делегування на конкурсній основі** генеральній будівельній організації (підрядній організації) **функцій замовника** на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності. Отже, КП «Житло-сервіс» було визначено замовником без проведення конкурсу, всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тобто зазначене підприємство не може вважатися належним отримувачем державної допомоги. Крім того, розпорядження не містить будь-яких виключних або спеціальних прав, методики розрахунку та перегляду компенсації і механізму для уникнення і повернення надмірної компенсації. Тобто, вимог критерію не дотримано;

- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.

Відповідно до інформації, наданої у Листі 1, витрати на виконання функцій служби замовника (технічного нагляду), за розрахунками КП «Житло-сервіс», становлять 518 400 грн.

Листом 1 надано кошторисну документацію, згідно з якою, відповідно до глави 10 «Утримання служби замовника» зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва, кошти на здійснення технічного нагляду становлять:

10,341 роб. днів * 1322,03 грн = 13671 грн (до 1,5 %).

У подальшому Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у Листі 2 зазначив про обсяг витрат у

відсотковому вираженні, який становить 1,1 % від кошторисної вартості робіт за підсумком глав 1-9.

Компенсація витрат на утримання служби замовника визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 % від підсумку графи 7 глав 1-9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. Однак ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» містить лише загальне правило, за яким компенсація має не перевищувати 2,5 %, та не містить переліку витрат служби замовника, параметрів для розрахунку компенсації тощо, що не дає можливості стверджувати про обґрунтованість розміру компенсації.

Разом із тим у Листі 2 було надано розрахунок часу на виконання функцій замовника, у тому числі роботи інженера технічного нагляду по одному об'єкту, зроблений відповідно до фактичних витрат часу згідно з етапами виконання робіт та надано такий розрахунок: загальні витрати часу – 81,75 год., або 10,22 робочих дні, проте з аналізу наданого розрахунку випливає, що взяті за основу параметри для розрахунку саме зазначеного обсягу витрат часу щодо кожного з видів робіт, що виконуються службою замовника (у тому числі інженером технічного нагляду), не визначені об'єктивним та прозорим способом. Зокрема, відсутня інформація щодо обґрунтувань необхідності застосування саме таких витрат часу для здійснення кожного з видів робіт, що виконуються службою замовника (у тому числі інженером технічного нагляду).

Крім того, оскільки у розпорядженні виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) № 2287 від 17.12.2018 або в іншому нормативному чи розпорядчому акті відсутня методика розрахунку та перегляду компенсації і механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації на виконання функцій замовника саме для КП «Житло-сервіс», застосування норм ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 для зазначеного підприємства надають йому можливість отримати плату за виконання функцій замовника у розмірі до 2,5 % від підсумку графи 7 глав 1-9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва, що може перевищувати вартість у розрахунках, про які зазначається вище (518 400 грн).

Тобто, вимог критерію не дотримано:

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.*

У відповідній вимозі Комітету було запитано таку інформацію:

- «чи забезпечується недопущення перевищення фактично понесених витрат за виконання функцій замовника (по кожному конкретному об'єкту)? Якщо так, то в який спосіб? Чи існує орган/підрозділ, уповноважений перевіряти відповідність та рівень витрат за виконання функцій замовника фактичним витратам підприємства по кожному конкретному об'єкту будівництва/реконструкції? Якщо так, надати положення про цей орган та внутрішні документи, якими передбачений порядок проведення таких перевірок. Які заходи здійснюються надавачем для уникнення надання надмірної компенсації;
- чи існує механізм, який забезпечить стягнення надлишкової компенсації за виконання функцій замовника, у разі перевищення обсягу компенсації фактичних витрат по кожному конкретному об'єкту? Чи здійснюється під час перевірки порівняння з витратами інших суб'єктів господарювання по подібних об'єктах».

У Листі 3 Департамент, зокрема, зазначив про видання наказу, яким заборонено одержувачам бюджетних коштів при формуванні заявок на фінансування виконаних робіт, відповідно до договору підряду, включати до них витрати, пов'язані з утриманням служби замовника до отримання відповідного рішення Комітету. У Листі 2 зазначається, що немає потреби створення механізму стягнення, оскільки розмір коштів на утримання служби замовника не перевищує фактичних витрат. Зазначене не дає підстав для здійснення висновку про забезпечення недопущення перевищення фактично понесених витрат за виконання функцій замовника (щодо кожного конкретного об'єкта).

Отже, надавач не надав доказів того, що компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням ПЗЕІ щодо кожного об'єкта будівництва. Тобто, вимог критерію не дотримано;

- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

КП «Житло-сервіс» не було обрано на конкурсних засадах для здійснення функцій замовника. Також відсутня інформація від надавача, що аналіз витрат було розраховано з урахуванням витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, який зміг би надавати такі послуги. Тобто, вимог критерію не дотримано.

(92) Отже, Департамент не надав достатніх обґрунтувань того, що компенсація на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ щодо кожного конкретного об'єкта. Також відсутній опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

(93) Враховуючи викладене, чотири сукупних критерії Altmark кумулятивно не дотримано.

(94) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за виконання функцій замовника не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

5.2.2. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

5.2.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(95) Відповідно до пункту 1.1 Статуту КП «Житло-сервіс», затвердженого розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 19.07.2000 № 1205 (у редакції розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 10.01.2018 № 20 (далі – Статут), КП «Житло-сервіс» створено відповідно до рішення Київської міської ради від 08 червня 2000 року № 183/904 «Про створення комунального підприємства для експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс».

- (96) Засновником та власником КП «Житло-сервіс» є територіальна громада міста Києва, від імені якої виступає Київська міська рада. КП «Житло-сервіс» підпорядковується Департаменту будівництва та житлового забезпечення виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).
- (97) Згідно з пунктом 2.1 Статуту метою діяльності підприємства є задоволення потреб фізичних та юридичних осіб щодо забезпечення експлуатації та/або ремонту житлових і нежитлових приміщень, будинків і споруд, комплексів будинків і споруд, а також утримання прилеглої до них (прибудинкової) території відповідно до вимог законодавства, будівельних норм, державних стандартів і правил.
- (98) Відповідно до підпункту 2.2.7 пункту 2.2 Статуту предметом діяльності підприємства, зокрема, є виконання функцій замовника будівництва житлових будинків і об'єктів обслуговування населення, комплексна реконструкція кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду, капітальних ремонтів житлових та нежитлових будинків і споруд відповідно до розпоряджень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).
- (99) Отже, КП «Житло-сервіс» є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

5.2.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (100) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, фінансова підтримка КП «Житло-сервіс» надається відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (в редакції рішення Київської міської ради від 04.04.2019 № 510/7166), за рахунок коштів бюджету міста Києва, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.2.2.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (101) Відповідно до інформації, наданої листом Міністерства розвитку громад та територій України № 7/15.2/12095-19 від 25.07.2019 (вх. № 6-01/8607 від 26.07.2019), розмір коштів на утримання служби замовника на об'єктах будівництва, що фінансуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних і комунальних підприємств, установ та організацій, а також кредитів, наданих під державні гарантії, визначається відповідно до пункту 5.8.13 ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 % від підсумку графі 7 глав 1-9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва. При цьому зазначений показник не враховує прибутку замовника.
- Виконання функцій замовника залежно від етапів здійснення будівництва поділяється на:
- підготовчо-організаційний (оформлення земельної ділянки під будівництво, підготовка та проведення процедури закупівлі з визначення виконавця проектно-вишукувальних робіт та складання договору з проектувальником, складання завдання на проектування, отримання технічних умов і містобудівних умов та обмежень, прийняття актів виконаних проектних робіт та контроль за розробленням проєктної документації тощо);
 - здійснення будівельних робіт (проведення процедури закупівлі з визначення виконавців будівельних робіт, технічного нагляду за будівництвом, уточнення обсягів виконаних робіт та проведення взаєморозрахунків; забезпечення об'єктів будівництва матеріалами й устаткуванням поставки замовника тощо);

- прийняття об'єкта будівництва в експлуатацію (здійснення контролю і технічного нагляду за своєчасним виконанням пусконаладжувальних робіт, забезпечення реєстрації декларацій про готовність до експлуатації об'єкта або отримання на підставі акта готовності об'єкта сертифіката, визначення балансової вартості об'єкта тощо).

- (102) До витрат на утримання служби замовника належать витрати на заробітну плату, податки, збори, обов'язкові платежі, що передбачені законодавством, службові відрядження, отримання телекомунікаційних, поштових і кур'єрських послуг, утримання будинків (оренда), комунальні послуги, придбання канцтоварів, технічної, спеціальної літератури, утримання автотранспорту тощо.
- (103) Визначення генеральних (підрядних) організацій на капітальний ремонт закладів освіти КП «Житло-сервіс» здійснює відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».
- (104) Одним зі способів підтвердження відсутності надмірної компенсації може бути проведення конкурсу при визначенні отримувача підтримки, однак конкурс, проведення якого передбачено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», не був проведений.
- (105) Компенсація витрат за виконання функцій замовника КП «Житло-сервіс» не відповідає критеріям Altmark, надавач не надав достатньої інформації, яка б підтвердила, що компенсація витрат на утримання служби замовника не є надмірною та покриває лише необхідні та обґрунтовані витрати, що напряму пов'язані з будівництвом зазначених об'єктів, а також необхідний рівень компенсації не визначався, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги.
- (106) Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки КП «Житло-сервіс» може набувати переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.2.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (107) Згідно з пунктом 2 розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Про будівництво (реконструкцію) футбольних полів зі штучним покриттям» від 17.12.2018 № 2287, КП «Житло-сервіс» визначено замовником будівництва / реконструкції футбольних полів зі штучним покриттям відповідно до переліку об'єктів згідно з додатком до цього розпорядження.
- (108) Відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить **виконання або делегування на конкурсній основі** генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності.
- (109) У Повідомленні Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) не надав інформації щодо конкурентів КП «Житло-сервіс». Проте, за наявною інформацією, КП «Житло-сервіс» не є єдиним підприємством у місті Києві, яке може виконувати функції служби замовника, а отже, використання конкурсного відбору гарантувало б прозорість та конкурентний спосіб відбору для всіх учасників конкурсу на виконання функцій замовника, що були б оцінені

відповідно до встановлених критеріїв відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам.

(110) Відповідно до інформації, отриманої від надавача, КП «Житло-сервіс» не було обрано на конкурсній основі для виконання функцій замовника з будівництва / реконструкції.

(111) Отже, у результаті визначення КП «Житло-сервіс» замовником із будівництва / реконструкції не на конкурсній основі відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», КП «Житло-сервіс» отримує переваги в результаті надання повідомленої державної допомоги, що покращує його конкурентну позицію порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють або могли б здійснювати аналогічну діяльність щодо виконання функцій замовника з будівництва / реконструкції і які не отримують такої державної допомоги. Отже, повідомлена державна допомога спотворює економічну конкуренцію.

5.2.2.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

(112) Враховуючи наведену інформацію, державна підтримка КП «Житло-сервіс» для компенсації витрат на утримання служби замовника, є державною допомогою, у розумінні Закону, оскільки підтримка надається суб'єкту господарювання за рахунок місцевих ресурсів, спрямована на компенсацію витрат отримувача, КП «Житло-сервіс» набуває конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов, що спотворює економічну конкуренцію.

5.2.3. Оцінка допустимості державної допомоги

(113) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ.

(114) Відповідно до Рішення Європейської комісії від 20.12.2011, Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*
- *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;*
розпорядженням виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Про будівництво (реконструкцію) футбольних полів зі штучним покриттям» від 17.12.2018 № 2287, КП «Житло-сервіс» визначено замовником будівництва / реконструкції об'єктів, встановлено зміст зобов'язання щодо надання ПЗЕІ, тривалість та територію, на якій надається ПЗЕІ. Проте, відповідно до підпункту 2 пункту «а» частини першої статті 31 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить **виконання або делегування на конкурсній основі** генеральній будівельній організації (підрядній організації) функцій замовника на будівництво, реконструкцію і ремонт житла, інших об'єктів соціальної та виробничої інфраструктури комунальної власності. Отже, КП «Житло-сервіс» було визначено замовником без проведення конкурсу всупереч вимогам Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», тобто не може вважатися належним отримувачем державної допомоги;

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;*

Відповідне розпорядження, яким КП «Житло-сервіс» визначено замовником будівництва (реконструкції) футбольних полів зі штучним покриттям у місті Києві, не містить опису будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);*

Компенсація розраховується відповідно до ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» в обґрунтованому замовником розмірі, але не більше ніж 2,5 % від підсумку графі 7 глав 1 – 9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва, не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації). Однак ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 «Правила визначення вартості будівництва» містять лише загальне правило, за яким компенсація має не перевищувати 2,5 %, та не містять переліку витрат служби замовника, параметрів для розрахунку компенсації тощо, що не дає можливості стверджувати про обґрунтованість розміру компенсації.

Разом із тим, як зазначалось вище, у Листі 2 було надано розрахунок витрат на здійснення функцій замовника та розрахунок часу на виконання функцій замовника, у тому числі роботи інженера технічного нагляду, по одному об'єкту, проте не надано інформації щодо обґрунтувань необхідності застосування саме таких витрат часу для здійснення кожного з видів робіт, що виконуються службою замовника (у тому числі інженером технічного нагляду). Водночас, оскільки в розпорядженні виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) № 2287 від 17.12.2018 або в іншому нормативному чи розпорядчому акті відсутня методика розрахунку та перегляду компенсації і механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації на виконання функції замовника саме для КП «Житло-сервіс», застосування норм ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 для зазначеного підприємства надає йому можливість отримати плату за виконання функції замовника у розмірі до 2,5 % від підсумку графі 7 глав 1-9 зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва, що може перевищувати вартість у розрахунках, про які зазначається вище (518 400 грн).

Крім того, відсутні обґрунтування та докази від надавача того, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами від надання ПЗЕІ та покриває лише необхідні та обґрунтовані витрати, що напряму пов'язані з будівництвом кожного із зазначених об'єктів;

- *опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ*

відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відсутній механізм забезпечення того, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам (зокрема, що сума компенсації не перевищує суми, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації), а в разі отримання надмірної компенсації – повернення такої компенсації; у разі отримання надмірної компенсації параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє.

- (115) Враховуючи викладене, положень Рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ не дотримано, у зв'язку із чим надання компенсації витрат служби замовника може призвести до надання КП «Житло-сервіс» необґрунтованого розміру витрат на здійснення господарської діяльності.
- (116) Тобто, державна допомога КП «Житло-сервіс», що надається відповідно до Програми для здійснення функцій замовника, **є недопустимою для конкуренції відповідно до частини першої статті 2 Закону.**
- (117) Повідомлена державна допомога надається на підставі Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами, внесеними рішеннями Київської міської ради № 488/6539 від 20.12.2018 та № 510/7166 від 04.04.2019), датою початку підтримки зазначено 20.12.2018.
- (118) Отже, з урахуванням пункту 8 частини першої статті 1 Закону, державна допомога, що надається КП «Житло-сервіс» на підставі Програми для здійснення функцій замовника, **є незаконною державною допомогою та підлягає поверненню.**
- (119) Повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, здійснюється відповідно до Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468.
- (120) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».
- (121) Листами Комітету від 24.01.2020 № 500-29/08-1285 та № 500-29/08-1257 Департаменту та КП «Житло-сервіс», відповідно, було направлено копії подання з попередніми висновками у справі про державну допомогу № 500-26.15/84-19-ДД.
- (122) На подання з попередніми висновками від 24.01.2020 № 500-26.15/84-19-ДД/34-спр (далі – Подання) КП «Житло-сервіс» листом від

03.02.2020 № 110/012-85 (вх. № 8-01/1354 від 03.02.2020) не надало зауважень та/або заперечень до Подання.

(123) Листом № 063-721 від 03.02.2020 (вх. № 5-01/1457 від 05.02.2020) Департаментом не надано зауважень та/або заперечень до Подання.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, та Порядком повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2017 року № 468, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами, внесеними рішеннями Київської міської ради № 488/6539 від 20.12.2018 та № 510/7166 від 04.04.2019), що буде в повному обсязі перерахована підрядним організаціям, які визначаються відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі», для будівництва (реконструкції) футбольних полів зі штучним покриттям, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами, внесеними рішеннями Київської міської ради № 488/6539 від 20.12.2018 та № 510/7166 від 04.04.2019), комунальному підприємству з експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс» для здійснення функцій замовника, **є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами, внесеними рішеннями Київської міської ради № 488/6539 від 20.12.2018 та № 510/7166 від 04.04.2019), комунальному підприємству з експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс» для здійснення функцій замовника, **є державною допомогою, недопустимою для конкуренції**, відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. **Припинити надання незаконної державної допомоги**, що надається комунальному підприємству з експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс» для здійснення функцій замовника, відповідно до Програми економічного і соціального розвитку міста Києва на 2018 – 2020 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради від 21.12.2017 № 1042/4049 (зі змінами, внесеними рішеннями Київської міської ради № 488/6539 від 20.12.2018 та № 510/7166 від 04.04.2019).

5. Надавач підтримки зобов'язаний проінформувати Антимонопольний комітет України про припинення надання незаконної державної допомоги протягом двох місяців із дати офіційного оприлюднення рішення у справі № 500-26.15/84-19-ДД.

6. Повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції.

6.1. Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення рішення у справі забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції рішенням у справі, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення;

- негайно після офіційного оприлюднення рішення розпочати його виконання;

- вжити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством з експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс»;

- у разі порушення провадження у справі про банкрутство комунального підприємства з експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс» Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) зобов'язаний вступити до судового процесу та вчинити інші відповідні дії, передбачені законодавством, щодо відновлення платоспроможності боржника, у тому числі подати відповідні вимоги кредиторів про повернення незаконної державної допомоги;

- не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі повідомити Антимонопольному комітету України про вжиті Департаментом освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та комунальним підприємством з експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс» заходи з повернення незаконної державної допомоги та надати відповідне документальне підтвердження;

- забезпечити повернення незаконної державної допомоги комунальним підприємством з експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі;

- у разі наявності підстав, що унеможливають (перешкоджають) виконання (виконання) рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для виконання цього рішення не пізніше двох днів з моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати це рішення в повному обсязі;

- надати належні докази виконання рішення.

6.2. Комунальному підприємству з експлуатації і ремонту житлового фонду «Житло-сервіс» не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення у справі № 500-26.15/84-19-ДД:

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції рішенням у справі, в обсязі, наданому на дату офіційного оприлюднення рішення, шляхом перерахування у дохід загального фонду бюджету міста Києва;

- вчинити дії, передбачені заходами Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;
- інформувати Департамент освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Антимонопольний комітет України про виконання рішення;
- надати Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) та Антимонопольному комітету України докази виконання рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ